

PROTOKÓŁ Nr LXV/23 Z Sesji Rady Gminy Ciechanów w dniu 28 grudnia 2023 roku w lokalu Urzędu Gminy Ciechanów.

PROTOKÓŁ Nr LXV/23

**Z Sesji Rady Gminy Ciechanów w dniu 28 grudnia 2023 roku w lokalu Urzędu Gminy
Ciechanów.**

W Sesji uczestniczyło 15 radnych na stan 15 radnych.

Ponadto udział w Sesji wzięli:

- 1. Pan Stefan Pawowski – Wójt Gminy**
- 2. Pan Krzysztof Gowacki – Sekretarz Gminy**
- 3. Pani Wioletta Kujawa – Skarbnik Gminy**
- 4. Pani Iwona ukaszewska – Kierownik GOPS**
- 5. Pan Henryk Gauze - Adwokat**
- 6. Pan Sawomir Rudnicki – Radny Powiatu Ciechanowskiego**

Przebieg obrad:

**Obrady otworzył Pan Eugeniusz Olszewski – Przewodniczący Rady Gminy Ciechanów.
Powita wszystkich obecnych oraz stwierdził quorum wadne do podejmowania
prawomocnych uchwał.**

Porzdek obrad:

1. **Otwarcie Sesji i stwierdzenie quorum.**
2. **Wnioski i uwagi do protokou z poprzedniej Sesji.**
3. **Sprawozdanie z dziaalnoci midzysesyjnej Wójta.**
4. **Wypowiedzi radnych gminy.**
5. **Wypowiedzi i zapytania sotysów.**
6. **Podjcie uchway w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Ciechanów.**
7. **Podjcie uchway w sprawie zmian w uchwale budetowej Gminy Ciechanów na rok 2023.**
8. **Podjcie uchway w sprawie przyjcia rodków finansowych Funduszu Pracy na dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia i kosztów zatrudnienia asystenta rodziny w ramach rzdowego programu wspierania rodziny "Asystent Rodziny w 2023 r."**
9. **Podjcie uchway w sprawie przyjcia „Programu opieki nad zwierzdami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomnoci zwierzt na terenie gminy Ciechanów w 2024 roku”.**
10. **Dyskusja w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ciechanów.**
11. **Podjcie uchway w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ciechanów.**
12. **Dyskusja w sprawie projektu budetu Gminy Ciechanów na 2024 rok.**
13. **Podjcie uchway budetowej Gminy Ciechanów na 2024 rok.**
14. **Wolne wnioski i zapytania.**
15. **Odpowiedzi na pytania i wnioski.**
16. **Zamknicie obrad.**

Wójt Gminy Ciechanów wraz z Przewodniczym Rady Gminy dokona uroczystego przekazania sprztu jednostkom OSP z terenu Gminy. Sprzt zosta zakupiony dziki uzyskanemu dofinansowaniu w kwocie 58 556,00 z z Ministerstwa Sprawiedliwoci.

Ad. 2 Wnioski i uwagi do protokou z poprzedniej Sesji.

Brak.

Ad. 3 Sprawozdanie z działalności międzysesyjnej Wójta.

Pan Wójt poinformował o wydarzeniach kulturalnych, które miały miejsce w ostatnim czasie:

- 3 grudnia br. odbył się Turniej Szachowy w budynku Urzędu Gminy, w którym udział wzięło 53 uczestników w różnych kategoriach wiekowych. Pan Wójt złożył podziękowania fundatorowi pucharów – BS w Posku,

- 7 grudnia br. w Powiatowym Centrum Kultury w Ciechanowie odbył się Jubileusz z okazji 65-lecia Honorowego Krwiodawstwa, zorganizowany przez PCK. Pan Wójt poinformował, że wśród nagrodzonych Honorowych Krwiodawców, było 5 mieszkańców gminy Ciechanów, wśród nich Radny Gminy Ciechanów Pan Grzegorz Gross. Wszystkim wyróżnionym osobom złożył wyrazy uznania,

- 10 grudnia br. odbył się zaprzęg w Mikołajki (organizowany przez Starostwo Powiatowe), który odwiedził miejscowości gm. Ciechanów: Mod i Niestum. Pan Wójt podziękował osobom i społeczeństwu zaangażowanym w przygotowanie i wzięcie udziału w organizacji wydarzenia,

- 11 grudnia br. odbyła się Wigilia w Klubie Senior + w Gumowie. Pan Wójt skierował podziękowania Pani Kierownik GOPS oraz Pani Kierownik KS + za organizację uroczystości,

- 16 grudnia br. odbył się „Magiczne Mikołajki” w Ujazdówku. Podczas imprezy odbyła się aukcja charytatywna dla Antosia. Pan Wójt podziękował wszystkim, którzy zaangażowali się w organizację powyższej imprezy oraz sponsorom, za wsparcie i pomoc. Pan Wójt poinformował o kosztach organizacji imprezy (wydatki z budżetu Gminy – ok. 12 000 zł) porównując do kosztów organizacji imprezy Mikołajkowej w roku ubiegłym (ok. 58 000 zł),

- 19 grudnia br. w Szkole Podstawowej w Gumowie odbył się koncert Kold i Pastorałek – organizatorami byli: GOPS, Klub Seniora w Gumowie przy współudziale Szkoły Podstawowej w Gumowie. Pan Wójt podziękował Organizatorom wydarzenia.

Inwestycje:

- 1 grudnia br. została podpisana umowa na przebudowę ul. Sonecznej. Inwestycja obejmuje przebudowę ulic wraz z chodnikami (inwestycja dofinansowana jest w części z RFRD),

- 13 grudnia została podpisana umowa na przebudowę drogi gminnej w Rzeczkach,

- 13 grudnia br. została ogłoszona lista Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych dla OSP – Jednostka OSP Rydzewo otrzymała dofinansowanie w 85% na zakup nowego samochodu gniczego,

- w najbliższym czasie zakończą się prace remontowe ul. Mynarskiej w Chruszczewie.

Pan Wójt poinformował, że dokumentacja w sprawie w Niewie została złożona do Energii w celu podpisania umowy na energię elektryczną.

Została złożona do Starostwa Powiatowego wnioski (inwestycje wodociągowe) na wydanie decyzji odnośnie miejscowości: Rutki Begny, Gł. ul. Azaliowa, Niewko, Ujazdowo i Ujazdówek, z chwilą otrzymania decyzji rozpoczną się inwestycje wodociągowe.

W najbliższym czasie zostanie ogłoszony przetarg na drogi w Kanigówku, również w styczniu liczymy na otrzymanie decyzji odnośnie ul. Chruszczewskiej, po czym zostanie ogłoszony przetarg.

Pan Wójt poinformował, że zgodnie z porządkiem obrad Rada Gminy będzie procedowała zmiany w budżecie oraz uchwała budżet na 2024 r. Podczas posiedzenia Stałych Komisji RG w dniu wczorajszym, powyższe projekty uzyskały pozytywne oceny, również projekt budżetu na 2024 uzyskał pozytywną opinię RIO. Pan Wójt przytoczył uchwałę budżetową na rok 2023, w tym dochody, które zakładały kwotę 45 165 529,00 zł, wydatki 50 183 978,00 zł a deficyt 5 018 449,00 zł. Na dzisiejszej Sesji Rada będzie głosowała nad zmianami budżetu, gdzie dochody wzrosły do 48 539 293,00 zł, wydatki do 53 157 742,00 zł a deficyt zmniejszył się o 55 000,00 zł do kwoty 4,5 mln zł. Pan Wójt poinformował, że w budżecie tym zostały ujęte zadania inwestycyjne, na które nie było projektów np. ul. Wrzosowa i ul. Wierzbowa w Pchcinie, droga Nowo – Bielin. Wydatki inwestycyjne w roku bieżącym zamkną się na poziomie ok. 9,8 mln zł, Fundusz Sołecki zostanie wykonany powyżej 82% (w latach poprzednich wykonanie było na poziomie 50-65%).

Budżet na 2024 rok to duży wzrost kwotowy, ale co najważniejsze jakościowy. Wydatki budżetu na 2024 r. to kwota 68 408 770,00 zł – tak znaczny wzrost jest możliwy dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym, zarówno z programów rządowych (Polski Łódź, RFRD, czy ze środków Urzędu Marszałkowskiego). Do powyższej kwoty należy dodać 1,3 mln zł dofinansowania do samochodu gniczego dla OSP Rydzewo, wówczas budżet w styczniu po poprawkach i uwzględnieniu możliwych wpływów na początku roku może przekroczyć 70 mln zł. Bardziej istotna jest kwota przewidziana na inwestycje, która w 2024 roku wyniesie 30 mln zł – 40% całego budżetu. Tak znaczny wzrost środków na inwestycje jest możliwy dzięki dwóm istotnym decyzjom: 29 marca 2023 r. na Sesji Rady Gminy na prośbę Wójta Rada Gminy zwiększyła środki na projekty. Dzięki tej decyzji zostały zrealizowane, będąc w trakcie realizacji projekty na drogi, wodociągi i inne zadania. W 2024 r. również w budżecie przewidziane są znaczne środki na kolejne

projekty dróg, ulic czy zadania wodno-kanalizacyjne, projekty boisk szkolnych, projekt parku w Sokoówku czy terenu rekreacyjnego w Ujazdówku, jak również przedszkola ze obkiem. Dzięki decyzji Rady pozyskane zostają środki zewnętrzne i w 2024 r. będzie można przystąpić do realizacji planowanych inwestycji. Dzięki kolejnym projektom, które się tworzą lub będą powstawały, będzie można aplikować o środki zewnętrzne na rok 2024 i kolejne. Pan Wójt doda, że również przystąpienie Gminy do MOFu jest szansą dla Gminy, jeśli chodzi o pozyskanie środków zewnętrznych.

Ad. 4 Wypowiedzi radnych gminy.

Radny Tomporowski zapyta o lokalizację planowanego przedszkola.

Ad. 5 Wypowiedzi i zapytania sołtysów.

Brak.

Ad. 6 Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Ciechanów.

Pani Skarbnik przedstawia projekt uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Ciechanów. Poinformowała, że do powyższego projektu uchwały zostały wprowadzone zmiany: wprowadzenie zadania pn. „Cyberbezpieczny Urząd - audyt zerowy i obsługa projektu” – zadanie wieloletnie oraz w związku z odstępniem od realizacji opracowania projektu rewitalizacji obiektów Gminy Ciechanów zmniejsza się kwota wolnych środków.

Rada Gminy Ciechanów w głosowaniu jawnym jednomyślnie podejmuje uchwałę w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Ciechanów.

Ad. 7 Podjęcie uchwały w sprawie zmian w uchwale budżetowej Gminy Ciechanów na rok 2023.

Pani Skarbnik przedstawia plan dochodów budżetu Gminy, który ogółem wynosi 48.539.293,09 zł, w tym: dochody bieżące w kwocie 44.091.251,23 zł, dochody majątkowe w kwocie 4.448.041,86 zł. Wydatki po zmianach budżetu gminy wynoszą 53.007.742,88 zł, w tym wydatki bieżące w kwocie 41.347.513,06 zł, wydatki majątkowe w kwocie 11.660.229,82 zł. Deficyt w kwocie 4.468.449,79 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z wolnych środków w wysokości 1.580.031,22 zł oraz przychodami z tytułu lokaty długoterminowej w wysokości 2.888.418,57 zł. Przychody budżetu w wysokości 1.920.000,00 zł, wolne środki, przeznaczone na rozchody w wysokości 1.920.000,00 zł, (spłacone wcześniej zaciągnięte zobowiązania z tytułu kredytów w wysokości 1.920.000,00 zł). Przychody budżetu w wysokości 6.388.449,79 zł, rozchody w wysokości 1.920.000,00 zł.

Rada Gminy Ciechanów w głosowaniu jawnym jednomyślnie podjęła uchwałę w sprawie zmian w uchwale budżetowej Gminy Ciechanów na rok 2023.

Ad. 8 Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia rodków finansowych Funduszu Pracy na dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia i kosztów zatrudnienia asystenta rodziny w ramach rządowego programu wspierania rodziny "Asystent Rodziny w 2023 r."

Pani Kierownik GOPS przedstawia projekt uchwały w sprawie przyjęcia rodków finansowych Funduszu Pracy na dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia i kosztów zatrudnienia asystenta rodziny w ramach rządowego programu wspierania rodziny "Asystent Rodziny w 2023 r." Poinformowała, że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło w 2023r. „Program asystent rodziny na rok 2023”, którego celem jest pomoc w realizacji zadań wykonywanych przez asystentów rodziny. Gmina Ciechanów realizując powyższy program podpisała z Wojewodą Mazowieckim umowę w sprawie przyjęcia rodków finansowych Funduszu Pracy na dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia i kosztów zatrudnienia asystenta rodziny, działającego na rzecz podopiecznych na kwotę 11 910,87 zł.

Rada Gminy Ciechanów w głosowaniu jawnym jednomyślnie podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia rodków finansowych Funduszu Pracy na dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia i kosztów zatrudnienia asystenta rodziny w ramach rządowego programu wspierania rodziny "Asystent Rodziny w 2023 r."

Ad. 9 Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierztami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierzt na terenie gminy Ciechanów w 2024 roku”.

Pan Sekretarz przedstawi projekt uchwały w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierztami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierzt na terenie gminy Ciechanów w 2024 roku. Poinformowała, że Rada Gminy określa corocznie Program w drodze uchwały.

Rada Gminy Ciechanów w głosowaniu jawnym podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierztami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierzt na terenie gminy Ciechanów w 2024 roku” stosunkiem głosów:

Za – 14 głosów

Wstrzymujący – 1

Ad. 10-11 Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ciechanów.

Pani Skarbnik rozpoczynając dyskusję poprzedzając podjęcie uchwały o Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2024-2029, odczytała Uchwałę Nr 3.h./258/2023 opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie z dn. 8 grudnia 2023 r. w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Ciechanów projekcie uchwały o

wieloletniej prognozie finansowej, która jest niezbędnym elementem w momencie podjęcia tej uchwały.

Radna Zaremska opucia obrady Sesji.

Pani Skarbnik analizując WPF, poinformowała, że składa się z wydatków bieżących i majątkowych określonych jako przedsięwzięcia, kwota ogółem planowanych przedsięwzięci na 2024 r. wynosi 28.664.138,15 zł. wydatki bieżące 5.875.580,00 zł oraz wydatki majątkowe w kwocie 22.788.558,15 zł.

Radna Grayna Ostrowska odczytała opinie stałych Komisji Rady Gminy:

Opinia Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Ciechanów z dn. 27 grudnia 2023 r. – Komisja pozytywnie opiniuje ww. projekt uchwały.

Opinia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Ciechanów z dn. 27 grudnia 2023 r. – Komisja pozytywnie opiniuje ww. projekt uchwały.

Opinia Komisji Planowania Budżetu i Rozwoju Gospodarczego Rady Gminy Ciechanów z dn. 27 grudnia 2023 r. – Komisja pozytywnie opiniuje ww. projekt uchwały

Opinia Komisji Zdrowia, Spraw Socjalnych, Kultury i Oświaty Rady Gminy Ciechanów z dn. 27 grudnia 2023 r. – Komisja pozytywnie opiniuje ww. projekt uchwały.

Pani Skarbnik przedstawia autopoprawki Wójta Gminy do projektu uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ciechanów:

Gosowanie w sprawie przyjęcia autopoprawki do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ciechanów zadania pn., wiadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na terenie Gminy Ciechanów”:

Rada Gminy Ciechanów jednogłośnie przyjęła zaproponowane autopoprawki.

Gosowanie w sprawie przyjęcia autopoprawki do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ciechanów zadania pn., Zimowe utrzymanie dróg Gminnych – zachowanie bezpieczeństwa drogowego”.

Rada Gminy Ciechanów jednogłośnie przyjęła zaproponowane autopoprawki.

Gosowanie w sprawie przyjęcia autopoprawki zadania pn. „Cyberbezpieczny Urząd - audyt zerowy i obsługa projektu” nakładem środków na lata 2023-2024 do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ciechanów.

Rada Gminy Ciechanów jednogłośnie przyjmuje zaproponowaną autopoprawkę.

Gosowanie w sprawie przyjęcia autopoprawki do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ciechanów – zmiany kwalifikacji zadania z jednorocznego na wieloletnie pn. „Przebudowa drogi Nowo – Bielin”.

Rada Gminy Ciechanów jednogłośnie przyjmuje zaproponowaną autopoprawkę.

Rada Gminy Ciechanów w głosowaniu jawnym jednogłośnie podejmuje uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ciechanów

Ad. 12 Dyskusja w sprawie projektu budżetu Gminy Ciechanów na 2024 rok.

Pani Skarbnik odczytuje Uchwałę Nr 3.c./256/2023 opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie z dn. 8 grudnia 2023 r. w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Ciechanów projekcie uchwały budżetowej na 2024 rok oraz o możliwości sfinansowania deficytu.

Zaplanowano dochody w wysokości 63.003.770,33 zł, - dochody bieżące w kwocie 45.784.712,24 zł, - dochody majątkowe w kwocie 17.219.058,09 zł oraz wydatki w wysokości 68.408.770,33 zł z tego, wydatki bieżące w kwocie 37.975.015,65 zł, - wydatki majątkowe w kwocie 30.433.754,68 zł. Zachowane zostały wymagania określone w art. 242 ustawy o finansach publicznych, gdy planowane wydatki bieżące nie są wyższe, niż planowane dochody bieżące. Deficyt budżetu Gminy Ciechanów wynosi 5.405.000 zł zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z wolnych środków w wysokości 2.325.000,00 zł oraz kredytu w wysokości 3.080.000,00 zł. Sfinansowanie deficytu jest zgodne z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. W projekcie uchwały budżetowej zaplanowane zostały rozchody w wysokości 1.920.000,00 zł wynikające z wycenienia zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów w wysokości 1.920.000,00 zł, na które przeznaczają się przychody pochodzące z kredytu w wysokości 1.920.000,00 zł. Czynne przychody budżetu wynoszą 7.325.000,00 zł, a rozchody 1.920.000,00 zł. Analiza treści projektu uchwały oraz załącznika nr 2 do uchwały, wskazuje na różnicę wykazanej kwoty wydatków budżetu. W treści uchwały wydatki w bieżącej kwocie jest wskazana kwota 68.408.770,03 zł, prawidłowo winna być kwota 68.408.770,33 zł, zgodnie z załącznikiem nr 2 do uchwały. Zachowana została wymagana art. 229 u.f.p. korelacja wartości wykazanych w projekcie uchwały budżetowej na 2024 rok i projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej, w tym w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów, rozchodów oraz długu. Wójt Gminy jest zobowiązany zgodnie z art. 238 ust. 3 ustawy o finansach publicznych przedstawić Radzie Gminy Ciechanów opinię, o której mowa w § 1 niniejszej uchwały przed uchwaleniem budżetu. Pani Skarbnik przedstawia rozbiór pod względem finansowym zarówno dochodów jak i wydatków. Poinformowała, że w niniejszym projekcie uchwały zostały uwzględnione dwie rezerwy:

ogólna i kryzysowa.

Radna Grayna Ostrowska odczytaa opini staych Komisji Rady Gminy:

Opinia Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Ciechanów z dn. 27 grudnia 2023 r. – Komisja pozytywnie opiniuje ww. projekt uchway.

Opinia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Ciechanów z dn. 27 grudnia 2023 r. – Komisja pozytywnie opiniuje ww. projekt uchway.

Opinia Komisji Planowania Budetu i Rozwoju Gospodarczego Rady Gminy Ciechanów z dn. 27 grudnia 2023 r. – Komisja pozytywnie opiniuje ww. projekt uchway

Opinia Komisji Zdrowia, Spraw Socjalnych, Kultury i Owiaty Rady Gminy Ciechanów z dn. 27 grudnia 2023 r. – Komisja pozytywnie opiniuje ww. projekt uchway.

Pani Skarbnik przedstawia autopoprawki Wójta Gminy do projektu uchway Budetowej Gminy Ciechanów na rok 2024:

Gosowanie w sprawie przyjcia autopoprawki do uchway budetowej Gminy Ciechanów na rok 2024 – korekty zapisu w paragrafie 2 Uchway Budetowej Gminy Ciechanów na 2024 rok wydatków w kwocie cznej 68.408.770,33 z;

Rada Gminy Ciechanów jednogonie przyja zaproponowan autopoprawk.

Gosowanie w sprawie przyjcia autopoprawki do uchway budetowej Gminy Ciechanów na rok 2024 – zmiany nazwy zadania inwestycyjnego z udziaem rodków Funduszu Soeckiego miejscowoci Przewo.

Rada Gminy Ciechanów jednogonie przyja zaproponowan autopoprawk.

Ad. 13 Podjcie uchway budetowej gminy Ciechanów na 2024 rok.

Przewodniczcy Rady Gminy Ciechanów zapyta, czy s pytania w sprawie Budetu Gminy Ciechanów na 2024 rok. W zwizku z brakiem pyta przystpi do przeprowadzenia gosowania w sprawie podjcia Uchway Budetowej Gminy Ciechanów na rok 2024.

Rada Gminy Ciechanów w głosowaniu jawnym jednomyślnie podjęła Uchwałę Budżetu Gminy Ciechanów na rok 2024.

Ad. 14 -15 Wolne wnioski i zapytania/ Odpowiedzi na pytania i wnioski.

Pan Wójt odnośnie lokalizacji przedszkola, poinformował, że planowana miejscowość to Chotum, przy szkole podstawowej. Dodał, że jest to lokalizacja wstępna za budowa przedszkola jest w pełni uzasadniona ze względu na przyrost mieszkańców Gminy Ciechanów. Ponadto Gmina będzie się ubiegała o środki zewnętrzne na powyższą inwestycję.

Pan Wójt podziękował Pani Skarbnik za opracowanie budżetu Gminy na 2024 r. oraz Radzie Gminy za uchwalenie budżetu.

Pan Wójt złożył życzenia Przewodniczącemu Rady Gminy Ciechanów z okazji zbliżających się imienin a także życzenia Noworoczne mieszkańcom Gminy Ciechanów.

Ad. 16 Zamknięcie obrad.

Przewodniczący Rady Gminy podziękował wszystkim za przybycie i zamknięcie LXV Sesji Rady Gminy Ciechanów.

Protokoowała

Przewodniczący Rady Gminy

Magorzata Sochacka

Eugeniusz Olszewski
